

LÄROBOK

i

GEOMETRIEN,

innefattande

grunderna för läran om *Linier, Ytor*
(Planimetri och Landtmäteri) samt
solida Figurer (Stereometri)

AF

C. J. L. ALMQVIST,

Rektor vid Nya Elementarskolan i Stockholm.

Andra Upplagan.

STOCKHOLM.

TRYCKT HOS JOHAN HÖRBERG,

1855.

F Ö R E T A L.

Denna lärobok, som först utkom år 1855, har hufvudsakligen blifvit beräknad för praktiskt gagn i det allmänna lifvet; hvarföre den gjorts lättfattlig och tjenlig såväl för ungdom, som äldre personer. Den nya upplaga, som nu värdsamt öfverlemnas i en benügen Allmänhets händer, har blifvit förökad med ett antal problemer, mest för Landtmäteriets behof, i synnerhet konsten att göra Afvägningar. Smärre tillägg och rättelser finnas för öfrigt på många ställen.

Anledningen till arbetet var, att sedan Direktionen öfver Nya Elementarskolan i Stockholm funnit Euclidis Elementa mindre tjenliga att nyttjas vid första undervisningen i Geometri för barn emellan tio och tretton år, så anbefalldes jag att göra en bearbetning af den berömde Chr. Wolffs lärobok i detta ämne. Mitt arbete skiljer sig ifrån den svenska förtjenstfulla öfversättning deraf, som förut af C. Stridsberg och N. G. af Schultén blifvit besörjd, hufvudsakligen i början samt i II bokens slut, hvilket allt är så litet efter Wolff, att jag kan kalla det ett eget arbete. I det öfriga torde man ock finna få ställen, som utgöra en blott öfversättning. Orsaken till förändringarne är, utom min öfvertygelse, att åtskil-

liga ställen fördrade förbättring, också den omständigheten, att *Wolffs* Anfangsgründe der Geometrie befina sig i sammanhang med hans öfriga matematiska läroskrifter, och omedelbart efterföljer Anfangsgründe der Rechenkunst, hvarföre författaren kunde vitera åtskilligt derur, eller anse det som känt; hvilket deremot icke kunde ske i den svenska bearbetningen. — I afseende på redaktionsformen har jag ock ansett ledande till reda, att indela det hela i tre hufvuddelar (Böcker) efter linier, ytor och solida figurer, så att dessa ämnens grund-olikhet, som i Geometrien är den största, kunde inskärpas hos lärjungen genom sjelfva föredragets form. Äfven har det synt mig bättre, att låta lärostyckena fortgå i en enda oafbruten nummerföljd inom kvarje bok, än att, som *Wolff*, hafva olika nummerbeteckning för Erklärungen, Grundsätze, Aufgaben och Lehrsätze, hvaribland emellanåt Zusätze, Anmerkungen och Aufgaben äfven stå med sina numror, så att gossen, om ej ock en äldre läsare, löper fara att vid eftersökandet förbryllas. — Åtskilligt är tillagdt och annat uteslutet. — Huruvida arbetet vunnit genom alla dessa åtgärder, öfverlemnas anspråkslöst åt sakkunniges benägna pröfning.

Författarens afsigt har varit att utgifva en bok, som, utan att förutsätta eller stödja sig på *Euclides*, inom ett inskränkt omfång skulle meddela all den undervisning om hufvudegenskaperne

och mätningssätten för linier, ytor och solida figurer, som Skolungdom behöfver, och som äfven kunde bidra att afhjelpa Allmänhetens stora brist på kunskap i Mätkonstens grunder: en kunskap, så högst nödvändig för alla stånd (sjelfva Allmogen ej undantagen) genom den förmåga massan af medborgare dymedelst kunde vinna, att sjelf beräkna sin egendoms vidd, mäta sina landstycken, kontrollera sin rätt, och finna storleken af hvad föremål som helst, utan att behöfva slumpvis lita på andras utsago och deraf bero.
